

Utlåtande 2010:93 RI (Dnr 111-1410/2010)

Stimulans för Stockholm – en investering i kvalitetsutveckling

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Nämnderna medges budgetjustering med 158,0 miljoner kronor för ökade nettokostnader till kvalitetsutveckling i enlighet med vad som sägs i detta utlåtande och fördelas enligt *bilaga*.
2. I *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* ökas reserven med 82,0 miljoner kronor.
3. Budget 2010 för Stockholms stad justeras med 240,0 miljoner kronor för ökade intäkter inom den statliga kostnadsutjämningen till följd av stadens kraftiga befolkningsökning.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

I ärendet ”Uppföljning av budget 2010 – Tertialrapport 1 per den 30 april 2010 med helårsprognos” prognostiseras en positiv avvikelse mot budget på 1 053,7 miljoner kronor. Stadens finansiering har förbättrats med 990,4 miljoner kronor jämfört med vad som angavs i budgeten för år 2010.

Framförallt är det slutavräkning av skatteunderlaget som har blivit bättre än vad som prognostiserades i budget 2010. I budget 2010 kalkylerades en negativ slutavräkning motsvarande 146,9 miljoner kronor. Stadens aktuella prognos för slutavräkningarna 2009-2010 ger istället en positiv avräkning motsvarande 218,2 miljoner kronor. Stadens finansiering förbättras dessutom av att avgiften

till inkomstutjämnningen beräknas minska med cirka 151,7 miljoner kronor samtidigt som bidraget från kostnadsutjämnningen ökar med 220,0 miljoner kronor. Prognosläget är dock fortsatt osäkert.

I stadens helårsprognos för 2010 utgörs en del av den förbättrade finansieringen av den statliga kostnadsutjämnningens kompensation för befolkningsökningen. Till följd av den ytterligare kraftiga befolkningsökningen har stadens kompensation för 2010 ökat med 242 miljoner kronor enligt SCB:s beslut.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår att medel fördelas i enlighet med förslag i utlåtandet samt bilaga på totalt 158,0 miljoner kronor. Resterande 82,0 miljoner kronor föreslås avsättas i *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*. Satsningen kan göras eftersom stadens finanser är stabila och staden får en ökad kompensation för befolkningsökningen inom den statliga kostnadsutjämnningen.

Mina synpunkter

Stockholms stads finanser är starka och långsiktigt uthålliga. Det är resultatet av en strävsam budgethållning i nämnder och styrelser och av en målmedvetenhet och beslutsförmåga i Stadshusets politiska majoritet.

Resultatet av dessa goda finanser ska komma stockholmarna till godo. Därför är det tillfredsställande att med detta ärende, utifrån det goda resultat som prognostiseras i tertialrapport 1, föreslå välriktade satsningar för kvalitetsutveckling i välfärdsverksamheterna.

Redan i budgeten för innevarande år prioriterades en satsning på sommarjobb för att stärka ungdomars möjlighet till inträde på arbetsmarknaden. Sammanlagt har nämnderna planerat för drygt 4 100 sommarjobbare. För detta ändamål avsätts 15 miljoner kronor för att stärka unga stockholmarnas fotfäste på arbetsmarknaden.

Också praktik är ett viktigt verktyg för att underlätta ungdomars inträde i arbetslivet. Erfarenheterna från den satsning på långtidsarbetslösa ungdomar genom ungdomsansättningar som gjorts i budget 2010 har varit positiva. Därför ökar vi antalet ungdomspraktikplatser från hundra till tvåhundra genom att tillföra socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden 13 miljoner kronor.

Staden har under hela mandatperioden bedrivit ett omfattande arbete för att utveckla den elektroniska infrastrukturen och finna nya sätt att integrera sta-

dens verksamheter med IT-lösningar. Detta är av vikt också i stadens pedagogiska verksamheter. För att samtliga barn, såväl i fristående som i kommunala förskolor, ska få möjlighet att tidigt i åldrarna komma i kontakt med informations- och kommunikationsteknologi avsätts 18,8 miljoner kronor i den centrala medelsreserven för att fördelas ut i samband med tertialrapport 2.

Även barn och unga i grundskolan och gymnasieskolan kan dra nytta av metodutveckling kring IT i undervisningen. IT kan, rätt använt, vara ett bra pedagogiskt redskap till stöd för elevernas kunskapsinhämtning. För metodutveckling kring IT för elever i både fristående och kommunala skolor satsas 75 miljoner kronor. Det är rektor som fattar beslut om hur medlen ska användas.

E-tjänster och IT har utmärkta användningsområden också i omsorgen om äldre människor. För att äldre personer och deras anhöriga ska kunna ta del av vilka insatser som utförs och på så vis känna trygghet med den omsorg som ges har elektroniska omsorgsdagböcker utvecklats. Med detta ärende fördelas 17 miljoner kronor för att hälften av samtliga enheter, oavsett utförare, ska få tillgång till handdatorer och personalen utbildas i användningen av dessa.

Som äldre eller anhörig ska man kunna ha tillgång till omsorgsdagboken oavsett vilken utförare man väljer. Detta är också viktigt för att säkerställa konkurrensneutralitet. Sex miljoner kronor fördelas därför för att utreda hur fristående utförare, som använder egna dokumentationssystem, ska kunna inkorporeras i den struktur som omsorgsdagboken bygger på.

För att öka tryggheten för äldre och minska nyckelhanteringen utökas satsningen på nyckelfri hemtjänst med två stadsdelsnämnder, Norrmalm och Rinkeby-Kista till en kostnad av sammanlagt 7 mnkr, 3,5 mnkr per stadsdelsnämnd. När tiden för nyckelhämtning och hantering minskar kan också tid frigöras som kan användas hemma hos de äldre.

Kulturella inslag är av stor betydelse för den upplevda livskvaliteten i äldreomsorgen. Litteratur, konst och musik är självklart berikande och upplyftande också för människor som är i behov av vård och omsorg. För äldre människor med nedsatt kommunikationsförmåga är det också väsentligt att omsorgspersonalen har adekvata språkkunskaper. Därför tillförs äldrenämnden 1 miljon kronor för satsningar på kultur och idrott och 3,5 miljoner kronor för förbättrade kunskaper i svenska.

Sammanfattningsvis illustrerar detta ärende med all önskvärd tydlighet tjänsterna av en ansvarsfull ekonomisk politik som fokuserar på kärnan i stadens verksamheter. En mindre stringent ekonomistyrning hade inneburit att de medel som nu kan läggas på riktade investeringar för kvalitetsutveckling istället hade försvunnit för att täcka underskott. Förmågan att såväl i goda som dåliga tider prioritera resurserna till de ändamål som är verkligt angelägna är,

tillsammans med en tydlig uppfattning om vilka verksamheter som utgör fundamentet i stadens uppdrag, helt avgörande för att denna typ av satsningar nu är möjliga.

Bilaga

”Stimulans för Stockholm – en investering i kvalitetsutveckling”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Nämnderna medges budgetjustering med 158,0 miljoner kronor för ökade nettokostnader till kvalitetsutveckling i enlighet med vad som sägs i detta utlåtande och fördelas enligt *bilaga*.
2. I *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* ökas reserven med 82,0 miljoner kronor.
3. Budget 2010 för Stockholms stad justeras med 240,0 miljoner kronor för ökade intäkter inom den statliga kostnadsutjämningen till följd av stadens kraftiga befolkningsökning.

Stockholm den 23 juni 2010

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Roger Mogert, Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s), *Emilia Hagberg* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

I en ekonomiskt instabil tid kan det vara svårt att förutse skatteunderlaget och det är naturligtvis positivt att skatteprognosen visar positivt resultat. Samtidigt ska vi inte glömma att stadens budget för 2010 har stora intäkter i form av uttag från koncernen och extra stadsbidrag utöver skatteintäkterna. Den moderatledda majoriteten har under en period av ekonomisk kris haft en ideologisk baserad politik som inneburit skatte-

sänkningar som har framtvingat kraftfulla besparingar i verksamheterna. Inte minst skolverksamheten har fått känna på besparingar.

Vi är inte på något sätt motståndare till att det nu prognostiserade överskottet läggs till bl.a. den pedagogiska utvecklingen. Skolverksamheten måste dock ha långsiktiga förutsättningar för att kunna bedriva det ständiga utvecklingsarbetet som ska vara i en modern pedagogisk verksamhet som följer med i sin tid. Att tillfälligt lägga resurser i verksamheter och speciellt i skolan är inte en bra långsikt utvecklingsarbete av skolan. Vi är positiva till att det kommer en förstärkning både när det gäller sommarjobb för ungdomar samt praktikplatser, likaså de resurser som tillförs äldreomsorgen mm. Problemet som vi ser är att dessa medel avsätts enbart för hösten 2010.

Den absoluta lejonparten av pengarna som avsätts, 95 miljoner kronor, ska gå till IT-verksamhet i skola och förskola. Problemet är dock att det IT-avtal som den borgerliga majoriteten tecknat med Volvo IT har lett till galopperande IT-kostnader för skolorna. I en telefonundersökning till stadens grundskolerektorer som genomfördes tidigare i våras svarade 90 procent att kostnaderna ökade med det nya IT-avtalet. Detta gäller även för skolor som fick färre datorer eller oförändrad IT-standard. Ingen skola fick minskade kostnader. För de flesta skolor handlar det om en kostnadsökning på 0,5-1,5 miljoner kronor, varför vi uppskattar den totala kostnadsökningen till 100 miljoner kronor om året. Kostnadsökningarna till följd av avtalet med Volvo IT är alltså större än de ”satsningar” som görs i detta ärende.

Tyvärr kan man ana att det ligger valtaktiska skäl bakom hur man planerar använda det prognostiserade överskottet. Den moderatledda majoriteten har under mandatperioden i verksamhet efter verksamhet använt en teknik som inneburit reella inbromsningar för att sedan gasa i slutet av mandatperioden. Dessvärre gynnar inte detta verksamheterna långsiktigt eller ger ett effektivt användande av skattemedel.

ÄRENDET

I ärendet ”Uppföljning av budget 2010 – Tertialrapport 1 per den 30 april 2010 med helårsprognos” prognostiseras en positiv avvikelse mot budget på 1 053,7 miljoner kronor. Stadens finansiering har förbättrats med 990,4 miljoner kronor jämfört med vad som angavs i budgeten för år 2010.

Framförallt är det slutavräkning av skatteunderlaget som har blivit bättre än vad som prognostiserades i budget 2010. I budget 2010 kalkylerades en negativ slutavräkning motsvarande 146,9 miljoner kronor. Stadens aktuella prognos för slutavräkningarna 2009-2010 ger istället en positiv avräkning motsvarande 218,2 miljoner kronor. Stadens finansiering förbättras dessutom av att avgiften till inkomstutjämningen beräknas minska med cirka 151,7 miljoner kronor, samtidigt som bidraget från kostnadsutjämningen ökar med 220,0 miljoner kronor. Prognosläget är dock fortsatt osäkert.

I stadens helårsprognos för 2010 utgörs en del av den förbättrade finansieringen av den statliga kostnadsutjämnings kompensations för befolkningsökningen. Till följd av den ytterligare kraftiga befolkningsökningen har stadens kompensations för 2010 ökat med 242 miljoner kronor enligt SCB:s beslut.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår att medel fördelas i enlighet med förslag i tjänsteutlåtandet samt bilaga 1 på totalt 158,0 miljoner kronor. Resterande 82,0 miljoner kronor föreslås avsättas i Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för utförutsedda behov*. Satsningen kan göras då stadens finanser är stabila och att staden får en ökad kompensations för befolkningsökningen inom den statliga kostnadsutjämnings. Nedan ges en inriktning för hur stadsledningskontoret anser att berörda nämnder bör använda resurstillskottet.

Sommarjobb

I samband med budget 2010 fördelades medel till stadens nämnder motsvarande cirka 1 500 sommarjobb. Utöver detta tillkommer extra medel som fördelats via Söderortsvisionen och Järvalyftet. Nämnderna planerar att anställa mer än 4 100 sommarjobba-

re. Alla sommarjobb som tillkommer utöver beslutade satsningar i budget 2010 kommer nämnderna att kompenseras för. För detta ändamål avsätts 15,0 miljoner kronor i Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för utförutsedda behov* och fördelas ut i samband med tertialrapport 2.

Praktik med anställning

I budget 2010 tilldelades Jobbtorg Stockholm medel för att ge 100 ungdomar praktik följt av sex månaders visstidsanställning. Inställningen till ungdomsanställningarna har varit positiv från både aspiranter, arbetsgivare, socialtjänst och arbetsförmedling. Nu har dessutom kollektivavtal och formalia utarbetats, varvid en utökning av insatser ger effekt betydligt snabbare. Vidare skulle ungdomspraktiken kunna utvecklas genom att bland annat förbereda ungdomarna för vidare studier samt att utöka målgruppen till att även omfatta 28-åringar. Satsningen utökas till att omfatta ytterligare 100 ungdomar under 2010. För detta ändamål fördelas 13,0 miljoner kronor till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Förskola

Språk, tal, informations- och kommunikationsteknik (IKT), gester, symboler, bilder och musik räknas numera in i ett bredare perspektiv på vad läsa och skriva kan innebära. I förskolan ska barn uppmuntras att använda och utforska olika kommunikativa redskap och medier för att stödja och utmana den språkliga och kommunikativa utvecklingen. I förskolan ska barn ha möjlighet att utveckla förmåga att förstå bilders och texters kommunikativa budskap och använda media av olika slag. Film, IKT, skärmläsande och spel har kommit att bli viktiga inslag i förskolans text- och bildvärldar, vilket bidrar till att barn utvecklar digital kompetens.

Ett välutvecklat arbete med it i förskolan är av denna anledning en av förutsättningarna för att stärka det pedagogiska arbetet. Samtliga barn ska därför ges möjlighet att i låg ålder komma i kontakt med informations- och kommunikationsteknik. För att öka möjligheten att utveckla it inom förskolan tilldelas de kommunala och enskilt drivna förskolorna 400 kr per barn för andra halvåret 2010. För detta ändamål avsätts 18,8 miljoner kronor i Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för utförutsedda behov* och fördelas ut i samband med tertialrapport 2.

Enligt tidplan från regeringen kommer beslut om förtydligande av förskolans läroplan att fattas i början av hösten. För stadens del vidtar därefter ett gediget arbete med att implementera densamma så att barn och föräldrar upplever en verklig förändring. Arbetet kommer enligt önskemål från stadsdelsnämnderna att ledas av kommunstyrelsen. För detta ändamål fördelas 1,2 miljoner kronor till kommunfullmäktige m.m.

Grundskola och gymnasieskola

För att ytterligare höja elevernas kunskapsresultat görs en bred engångssatsning 2010 på metodutveckling kring it i undervisningen. Satsningen innebär att varje skola får mellan 625 och 870 kronor per elev. Den sammanlagda satsningen är 75 miljoner kronor. Satsningen omfattar både kommunala och fristående skolor.

Satsningen fördelas enligt följande modell som följer schablonerna:

Verksamhet	Kronor per elev
Grundskola F-3	625
Grundskola 4-6	670
Grundskola 7-9	780
Gymnasieskola	870

Syftet med satsningen är att hitta nya metoder och arbetssätt som ökar elevernas möjligheter att ta till sig kunskap. Därigenom blir det en satsning för ökad kunskap. Genom att satsningen görs på metodutveckling genereras också långsiktiga effekter.

Äldreomsorg

Den nu framtagna omsorgsdagboken, som syftar till att äldre och deras anhöriga enkelt ska kunna ta del av de insatser som har utförts, underlättas om medarbetarna kan fylla i uppgifterna på plats. Hälften av alla enheter, oavsett utförare, ska under 2010 ges tillgång till handdatorer och utbildas i användningen av dessa. För detta ändamål fördelas 17,0 miljoner kronor till kommunfullmäktige m.m.

Omsorgsdagboken förutsätter att utförarna använder ParaSoL i Paraplysystemet för dokumentationen. Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden utreda på vilket sätt detta kan lösas då många av de privata utförarna har satsat stora resurser på att ta fram och utveckla sina egna dokumentationssystem. För detta ändamål fördelas 6,0 miljoner kronor till kommunfullmäktige m.m.

Inom Farsta och Hägersten-Liljeholms stadsdelsnämnder pågår projekt för att testa nyckelfri hemtjänst och mobila trygghetslarm. Projekten kräver investeringar i teknik. Försöken utökas till att omfatta ytterligare två stadsdelsnämnder, Norrmalm och Rinkeby-Kista, som tilldelas 3,5 miljoner kronor vardera.

Utvecklingsinsatser med interaktiva spel ska genomföras i fem stadsdelsnämnder och därefter utvärderas för att vid goda resultat permanentas. Det förväntade resultatet är att de äldre ska uppleva ökad stimulans och glädje i vardagen. Insatserna kommer att genomföras i stadsdelsnämnderna Bromma, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta och Södermalm, som tilldelas 0,1 miljoner kronor vardera.

Kultur i olika former ska ges större utrymme i äldreomsorgen. Musik, böcker och konst är för många betydelsefullt för livskvaliteten. Musikaliska upplevelser kan skapa sammanhang och vara ett sätt att nå människor med svårigheter att kommunicera. Även motion och idrott kan vara viktiga delar av äldreomsorgen. För detta ändamål fördelas 1,0 miljoner kronor till äldrenämnden. För att lyfta språkkunskaperna i äldreomsorgen ska en särskild utbildningssatsning genomföras under hösten. En del av vård- och omsorgspersonalen har svenska som andra språk och behöver utveckla sina språkkunskaper i svenska. Kompetensutvecklingen ska vara prioriterad både i centrala insatser för hela staden och i de olika enheternas planering. För detta ändamål fördelas 3,5 miljoner kronor till äldrenämnden.

Stimulans för Stockholm - en investering i kvalitetsutveckling

Ökade intäkter:**Kostnadsutjämning**

	mnkr
Ökade intäkter inom den statliga kostnadsutjämningen avseende stadens kraftiga befolkningsökning	240,0
Summa	240,0

Totalt ökade intäkter	240,0
------------------------------	--------------

Ökade kostnader:**Sommarjobb**

	mnkr
Central medelsreserv 2: <i>Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov</i>	-15,0
Summa	-15,0

Praktik med anställning

	mnkr
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-13,0
Summa	-13,0

Förskola

	mnkr
Kommunfullmäktige m.m.	-1,2
Central medelsreserv 2: <i>Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov</i>	-18,8
Summa	-20,0

Grundskola och gymnasieskola

	mnkr
Utbildningsnämnden	-75,0
Summa	-75,0

Äldreomsorg

	mnkr
Kommunfullmäktige m.m.	-23,0
Norrmalm stadsdelsnämnd	-3,5
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	-3,5
Bromma stadsdelsnämnd	-0,1
Skarpnäck stadsdelsnämnd	-0,1
Skärholmen stadsdelsnämnd	-0,1
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	-0,1
Södermalm stadsdelsnämnd	-0,1
Äldrenämnden	-4,5
Summa	-35,0

Delsumma - nämndernas budgetjustering	-158,0
--	---------------

Ökad central medelsreserv

	mnkr
Central medelsreserv 2:Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	-82,0
Summa	-82,0

Delsumma - ökad central medelsreserv	-82,0
---	--------------

Totalt ökade kostnader	-240,0
-------------------------------	---------------